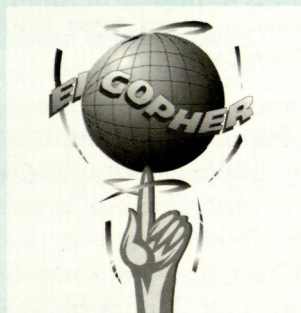


BIBLIOTEC A

Informacions

Publicació del Servei de Biblioteques de la UAB. Núm. 8. Octubre de 1994

Hi trobareu:



3 El Gopher: tota la Internet al nostre abast

5 La biblioteca de la Universidad de Carolina del Norte en Chapel Hill

8 ECHO (European Comission Host Organization)

9 Cordis (Community A + D Information Service)

10 *Notum sic cunctis*

11 Internet i la psicologia

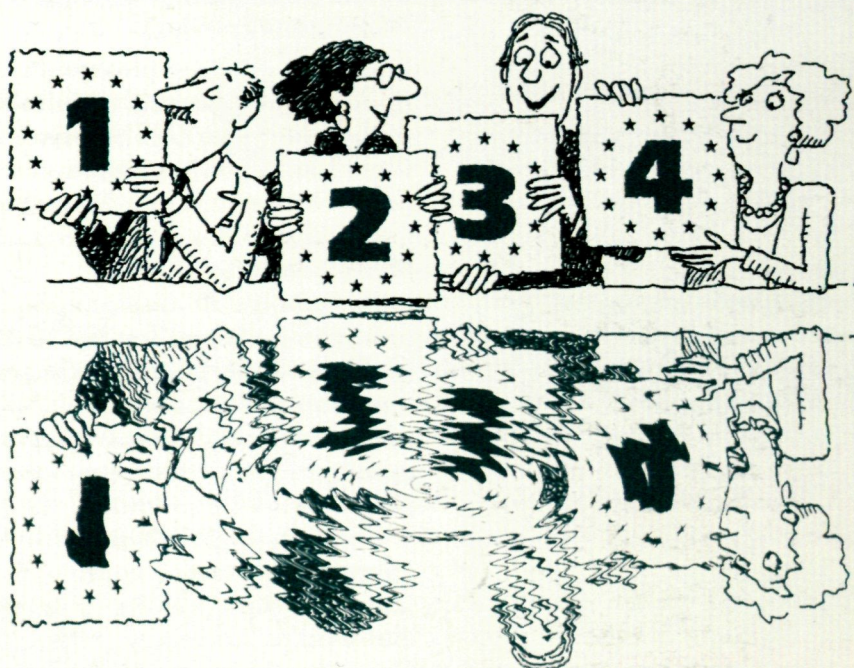
13 La prestatgeria



Universitat Autònoma de Barcelona

Servei de Biblioteques

QUATRE PROJECTES EUROPEUS



El Servei de Biblioteques de la Universitat Autònoma de Barcelona ha participat en la III Convocatòria de Propostes del Programa de Biblioteques de la Comissió Europea, amb el resultat de dos nous projectes aprovats, en procés de negociació final.

L'objectiu perseguit és col·laborar en el desenvolupament de prototips de nous serveis i aplicacions, que portin a una millora substancial de les prestacions als usuaris propis, i a l'extensió i la difusió en el món professional dels resultats obtinguts en l'ús de noves tecnologies de la informació.

Decomate (Delivery of Copyright Materials to End-users)

Aquest projecte pretén implementar un servei d'accés electrònic directe per part dels usuaris a articles de revistes digitalitzats. El sistema constarà d'una base de dades bibliogràfica relacionada amb una base de dades d'imatges, de manera que l'usuari pugui fer les cerques habituals de referències i, un cop seleccionades aquelles que l'interessin, pugui optar per la visualització, la impressió o l'enregistrament dels articles corresponents.

Ambdues bases de dades seran subministrades directament amb material en format electrònic per un o més editors comercials de revistes científiques. Un dels punts forts per treballar serà assegurar al proveïdor el compliment estricte dels acords referents als drets d'autor.

(continua a la pàg.2)

BIBLIOTECA InformacionsA

Publicació del
Servei de Biblioteques
de la
Universitat Autònoma
de Barcelona

Núm. 8. Octubre de 1994

Dipòsit legal: B-6.440-91
ISSN: 1130-9318

Han coordinat aquest
número:

Vicenç Allué
Núria Balagué
Rosa Fedí
Joan Gómez Escofet
Juan Morer

Edició i impressió:
Servei de Publicacions
de la Universitat Autònoma
de Barcelona

08193 Bellaterra
(Barcelona)

Adreça:
Biblioteca Informacions
Servei de Biblioteques
Universitat Autònoma
de Barcelona

Edifici A
08193 Bellaterra (Spain)
Tel.: (3) 581 10 15
Fax: (3) 581 20 00
e-mail IYSB2@CC.UAB.ES

Els articles signats són responsabilitat dels seus autors
i no representen necessàriament l'opinió
de BIBLIOTECA INFORMACIONS

Quatre projectes europeus

(ve de la pàg. 1)

La Biblioteca de la Universitat de Tilburg coordina el projecte, i hi participen la Biblioteca de la London School of Economics i el Servei de Biblioteques de la UAB.

Borges (Automated Information Filtering and Profiling)

Els objectius d'aquest projecte són el disseny, la implementació i l'avaluació d'un servei de filtratge de recursos informatius disponibles a Internet. Les proves es concretaran en informació de grups Usenet i documents de servidors World Wide Web.

Es pretén que els usuaris tinguin la possibilitat d'especificar les àrees temàtiques del seu interès i, mitjançant un sistema de filtratge automàtic, que rebin únicament els documents que siguin pertinents segons els paràmetres indicats prèviament.

L'empresa Digital Equipment, de Nieuwegein, coordina el projecte, en el qual també hi participen la Universitat Autònoma de Barcelona, la Dublin City University i l'empresa CAP Gemini Innovation, de París.

Projectes en curs

Fastdoc (Fast Document Ordering and Document Delivery)

Aquest projecte, que tracta d'implementar un sistema automàtic de comanda i proveïment electrònic de documents en l'àmbit temàtic de la química, es va iniciar el mes de febrer de 1994, i ha complert el seu calendari de lliurament de les especificacions tècniques. Es troben en procés de desenvolupament els components de proveïment de documents i de recepció i administració de comandes, directament al proveïdor o bé per mitjà del *host* STN.

La Unitat de Teledocumentació de la Biblioteca de Ciències de la UAB ha

dissenyat dos qüestionaris que s'estan distribuint entre grups de bibliotecaris/documentalistes i usuaris finals a Alemanya, Grècia i Catalunya. L'estudi de les respostes serà la base d'un informe sobre els requeriments dels usuaris per a un servei comercial del tipus que es desenvolupa.

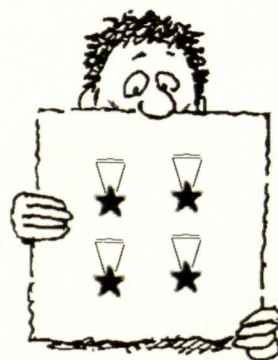
Mecano (Mechanism of Automatic Comparison of CD-ROM Answers with OPACs)

La comparació automàtica dels resultats de les cerques realitzades en CD-ROM amb els fons existents a la biblioteca és l'objectiu d'aquest projecte, iniciat el mes de febrer de 1994.

La Unitat de Teledocumentació de la Biblioteca de Lletres de la UAB, juntament amb personal del Centre de Processament de Dades, ha treballat en l'elaboració de l'estudi de viabilitat, i ara s'encarrega del disseny de la interfície gràfica d'usuari.

Actualment es disposa de dos documents d'accés públic: l'Estudi de viabilitat, on es descriu i documenta el prototip que es desenvoluparà, i l'Anàlisi de requeriments de l'usuari, informe basat en les enquestes realitzades a les biblioteques participants d'Espanya, Grècia, Holanda i Itàlia.

Els interessats a obtenir una còpia dels documents del projecte Mecano, o qualsevol informació sobre els projectes europeus en què participa el Servei poden adreçar-se a: Núria Gallart, Servei de Biblioteques, UAB, 08193 Bellaterra (Spain), tel.: 34-3-581 27 46; fax: 34-3-581 20 00; e-mail: n.gallart@cc.uab.es

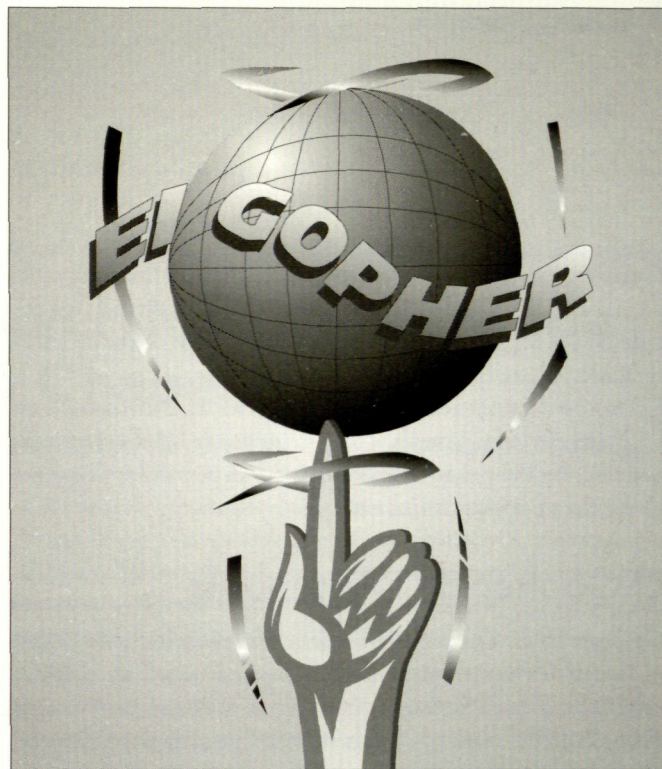


El Gopher: tota la Internet al nostre abast

El creixement espectacular de la xarxa Internet i, per tant, de l'oferta de recursos fa que cada vegada sigui més difícil per a un usuari tenir coneixement de tot allò que li podria interessar. A més, li caldria saber en quin ordinador es troben els recursos, saber amb quin programa es podrien recuperar o consultar (FTP anònim, Archie, Telnet, News...) i aprendre'n el maneig. La solució, de moment, ha estat l'aparició del Gopher.

El Gopher, un sistema universal

El Gopher és un *software* creat el 1991 per la Universitat de Minnesota, que proporciona accés als recursos que es troben integrats a Internet. La informació és organitzada mitjançant un sistema de menús jeràrquics, de manera que l'usuari no necessita conèixer el sistema d'accés a una informació concreta,



ni tan sols saber en quin ordinador es troba, per veure-la.

El *software* principal es troba a l'ordinador central de la institució —en el nostre cas el Centre de Càlcul—. Si l'usuari simplement vol consultar textos no cal que tingui cap programa especial i només cal que es connecti al Gopher; en canvi, si vol treballar amb capacitats gràfiques i sonores, ha de disposar de connexió directa a la xarxa i d'un programa client que s'ofereix gratuïtament (hi ha versions per a Mac, Windows, etc.).

Tots els gophers estan interconnectats i es pot navegar de l'un a l'altre sense fi i sense que hom s'adoni que s'ha canviat de *host*. Aquesta facilitat per navegar i conèixer, així, la majoria de recursos que ofereix la Internet permet a molts parlar del gopherespai, definit com un món virtual d'informació a disposició de tots els usuaris.

L'èxit del sistema ha estat complet, ja que només en tres anys s'han instal·lat més de 5.500 gophers en un total de 48 països. En podem trobar a:

- gairebé totes les universitats dels Estats Units, el Canadà, el Japó i l'Europa Occidental
- organismes internacionals: ONU, Banc Mundial, OMS...
- organitzacions governamentals: Cambra de Representants i Senat dels EUA, el Pentàgon, Govern d'Israel...
- centres de recerca: CERN, CNRS, NASA, Laboratoris Nacionals de Los Alamos (EUA)...
- grans empreses del món informàtic: IBM, Apple, Microsoft...

Com funciona?

El Gopher té una estructura de menús jeràrquics que es maneja amb les tecles del cursor o amb el ratolí, en el cas d'equips gràfics.

Cadascuna de les opcions que nosaltres podem triar pot realitzar una acció diferent: es pot tractar d'un directori (amb la qual cosa ens ensenyarà aquest nou nivell d'informació), pot ser un fitxer de text (que veurem en una sola pantalla o que

Com connectar-se al Gopher de la Universitat Autònoma

Des del campus de la UAB:

- Si no es disposa d'un compte de VAX:

Primer s'ha d'establir la connexió amb la xarxa, fins que aparegui el prompt de **Local>**, al qual s'ha de respondre amb:

connect ccuab

i, quan surti la caràtula de benvinguda del VAX demanant l'username, cal contestar:

gopher

- Si es disposa de compte de VAX:

Cal establir una sessió al VAX i aconseguir que aparegui el prompt \$; llavors cal escriure:

setup gopher

gopher

Des de casa:

- Si es disposa d'un ordinador amb un mòdem s'ha de trucar al telèfon 581 30 01 (si es treballa a una velocitat de 9.600 a 14.400 bps) o 581 26 00 (si es treballa a 1.200 bps).

tindrà un volum de molts kb), pot ser un gràfic o una fotografia, un so, un *newsgroup*, la interrogació a una base de dades indexada, la recuperació d'un fitxer amb FTP, una connexió telnet al catàleg d'una biblioteca, etc.

Un cop a les nostres pantalles, podem fer diferents coses amb la informació: enregistrar-la al nostre compte de VAX, enregistrar-la al disc dur del nostre ordinador, enviar-la per correu electrònic a una altra persona, o imprimir-la.

El Gopher de l'Autònoma

A mitjan 1993, l'Àrea de Comunicacions del Centre de Càlcul va iniciar les proves per a la posada en servei d'un Gopher institucional a la Universitat Autònoma de Barcelona. La tasca d'omplir-lo de contingut l'ha realitzada l'Oficina d'Informació, dependent de l'Àrea d'Alumnes.

L'Oficina d'Informació ja feia temps que buscava un sistema de distribució electrònica d'informació al campus. Es tractava d'establir un CWIS (Campus Wide Information System) que pogués servir de nexa de comunicació entre els diferents elements de la comunitat universitària (estudiants, professorat i PAS) i, alhora, d'informació de cara l'exterior. Per aquesta raó, dins del Gopher de l'Autònoma posat en servei el mes de maig passat, hi ha dos tipus d'opcions: les que informen de la mateixa universitat i les que faciliten l'accés a recursos d'Internet.

El Gopher de l'Autònoma com a CWIS

Per als usuaris interns i per als que es connecten des de l'exterior, s'ofereix un ampli ventall d'informació de l'Autònoma:

- informació de departaments, centres de recerca, serveis i associacions
- la totalitat dels plans d'estudis de l'Autònoma
- normativa acadèmica
- horaris de transports
- notícies del Rectorat
- informació d'activitats extraacadèmiques i culturals
- consulta de telèfons
- connexió a l'OPAC del Servei de Biblioteques

El Gopher de l'Autònoma per treballar amb Internet

Amb el nostre Gopher, directament o enllaçant amb altres, podem accedir a la majoria dels recursos dels ordinadors connectats a Internet:

- fòrums de discussió en forma de *newsgroups*, amb més de dos mil temes diferents
- servidors de fitxers FTP, que inclouen *software* gratuït, manuals i guies informàtiques, etc.
- consulta de telèfons i d'adreces dels membres d'universitats i de centres de recerca (sistema x.500)
- consulta d'OPAC
- connexió a distribuïdors de bases de dades comercials: BRS, Datastar, Dialog, ECHO, OCLC, etc.
- revistes i llibres en format electrònic, com els projectes Gutenberg, Dante, etc.; inclouen els textos íntegres de la *Bíblia*, l'*Alcorà*, les obres completes de Shakespeare, constitucions de diferents països, etc.
- els discursos del president dels Estats Units i els comunicats de la Casa Blanca
- els textos d'acords internacionals, com el NAFTA, el tractat de Maastricht, el tractat de pau de Jericó, etc.
- les imatges meteorològiques del satèl·lit Meteosat
- consulta de serveis d'informació universitària (CWIS)
- fotografies de l'espai
- enregistraments musicals
- etcètera

Com moure's pel gopherespai

Malgrat que el Gopher facilita molt la consulta gràcies al seu sistema de menús i a la interconnexió dels diferents servidors, hom encara es pot sentir impressionat per la gran quantitat de recursos que se'ns ofereix.

Per guiar-nos pel gopherespai i localitzar el que volem tenim tres alternatives:

- a) consultar les llistes de gophers per temes; és el mètode menys recomanable perquè els gophers rarament tracten d'una sola matèria;
- b) consultar les recopilacions de recursos Internet organitzats per temes; sota cada gran àrea temàtica hi trobarem una selecció dels principals recursos disponibles, sense tenir en compte la seva tipologia;
- c) fer una cerca per mitjà de VERONICA (Very Easy Rodent Oriented Network Information by Computer Access); aquest *software* s'encarrega d'indexar el contingut d'una multitud de gophers d'arreu del món; la consulta consisteix en la interrogació de la base de dades amb les paraules clau del tema que volem trobar i mitjançant cerca booleana; el resultat ens és ofert en forma de menús, en els quals cada punt és una opció d'un Gopher determinat que respon a la nostra cerca.

La biblioteca de la Universidad de Carolina del Norte en Chapel Hill

Llegamos a Chapel Hill en pleno verano y el calor era irresistible. Los primeros días nos resultaron difíciles y pesados, instalándonos y organizándonos, y no me pude acercar a la biblioteca con tranquilidad hasta varios días después de haber llegado. Para entonces el Departamento en el que me había integrado como profesora visitante había tomado las medidas para que se me concediera una tarjeta de biblioteca y se me asignara un despacho dentro de la biblioteca. Tras un recibimiento respetuoso y cortés, y tras darme por escrito las normas de funcionamiento de la biblioteca, me entregaron la llave de lo que iba a ser mi despacho en el octavo piso, un recinto pequeño pero luminoso y recogido, desde el que se podía ver un horizonte muy lejano después de millas y millas de espesísimos bosques. La universidad de Carolina del Norte en Chapel Hill, con veinticinco mil estudiantes aproximadamente, es la universidad pública más antigua del país, de arquitectura sureña, edificios de ladrillos rojos con porches y barandas, rodeados de árboles altísimos, de una vegetación exuberante, semitropical. El edificio de la biblioteca Davies es reciente, inmenso, sólido. Se concluyó en 1986 y se podría considerar un ejemplo de cómo edificar una

biblioteca de gran capacidad, pero a la vez acogedora y cómoda. Su edificación fue posible gracias a los donativos de un antiguo alumno, Walter Davies, que, de acuerdo con una costumbre en Norteamérica según la cual la iniciativa privada ofrece importantísimos donativos al estudio y a la investigación, donó gran parte de los fondos necesarios para sufragar los gastos de su construcción. Aunque carezco de datos y estadísticas sobre esta cuestión, es un hecho bien sabido que en Norteamérica la generosidad privada se ve estimulada por un sistema legal y tributario que beneficia económicamente a los individuos y empresas dispuestos a ofrecer donativos.

Las plantas del edificio de la biblioteca son grandes y claras, y están llenas de libros de acceso directo desde la segunda hasta la octava planta. La rapidez del acceso queda asegurada por cinco ascensores de velocidad vertiginosa. En la planta baja están instaladas las secciones de referencia, tanto los libros, los CD-ROM y las pantallas, como decenas de bibliotecarios/as de gran competencia dispuestos a ayudar. En otra parte de la planta baja está instalada la sala de revistas.

Los profesores visitantes tienen los mismos privilegios que los titulares de la universidad, es decir que les está permitido sacar libros de acuerdo con dos conceptos, el de préstamo normal, y el de préstamo para dentro de la biblioteca, o sea, los libros que se guardan en los despachos de dentro de la biblioteca. Este segundo grupo de libros está a disposición de la biblioteca un mes después de asignarse a un despacho si es que alguien lo reclama. El número de libros en préstamo es ilimitado y el período durante el que se pueden conservar, siempre que no los reclame otra persona, es de seis meses.

Lo más asombroso es la cantidad de libros que contiene la biblioteca, la presteza con la que se adquieren prácticamente todos los libros que publican las prensas universitarias y las editoriales conocidas tanto americanas como europeas. Según me informan, hay doce bibliotecarios encargados de comprar. Todos ellos son doctores y cada uno se encarga de la materia de su especialidad. Cada uno de ellos tiene un grupo de bibliotecarios/as que le ayudan. Gracias a esta importante infraestructura resulta muy fácil localizar el material, por reciente que sea. Los libros nuevos tardan aproximadamente un día en catalogarse, pero se exhiben en una estantería especial durante una semana, para que los lectores vean las novedades. Los intereses de la biblioteca son internacionales, y sorprende la cantidad de material en lenguas minoritarias, de culturas muy remotas. Me parece digno de mención el importante fondo bibliográfico en lengua catalana.



Tan pronto como empecé a trabajar en la biblioteca, los bibliotecarios/as me preguntaron por la investigación que estaba realizando, y me presentaron a las personas encargadas de la compra de libros de mi especialidad, que a partir de entonces me avisaban de cada libro que llegaba y que me podía interesar. En alguna ocasión en que busqué un libro que no había llegado, me lo buscaron inmediatamente, y en un par de días estaba a mi disposición. Como además suelen estar al corriente del trabajo de investigación de los profesores locales, a menudo sugieren investigadores con los que ponerse en contacto.

A unos veinte kilómetros de la Universidad de Carolina del Norte en Chapel Hill, está situada otra excelente universidad privada, la de Duke, en la que también me integré. La biblioteca Perkins de Duke, aunque mucho peor que la Davies en cuanto a instalaciones, es tan buena o mejor en lo que al material se refiere. Ambas bibliotecas han colaborado desde sus orígenes, de manera que los catálogos de ambas incluyen los fondos mutuos, y el préstamo y el intercambio son automáticos. Ambas bibliotecas colaboran también en la adquisición de colecciones antiguas y raras, y se reúnen constantemente para elaborar una estrategia común con el fin de reunir el material de especialización que más útil les parece para los estudios en los que destacan.

Aunque la Davies es la biblioteca central de la universidad, existen otras dentro del campus. Varias bibliotecas subsidiarias se especializan en campos de la técnica y de la medicina. La Universidad de Carolina del Norte tiene una de las facultades de Medicina y unos de los hospitales más distinguidos del país, y, por consiguiente, una biblioteca médica importantísima. Otra de las bibliotecas se orienta exclusivamente a los alumnos de los primeros cursos, y ofrece material básico para la enseñanza en vez de acumular material para la investigación. Por fin está

la biblioteca Louis Round Wilson, que contiene verdaderos tesoros, colecciones de libros raros, primeras ediciones, manuscritos, además de la famosa «North Carolina Collection». Esta colección, que se empezó privadamente en 1844, contiene una gran variedad de material valiosísimo, desde los manuscritos de la colonización del estado de Carolina del Norte que inició Sir Walter Raleigh a principios del siglo XVII, hasta los manuscritos de las obras de uno de los autores más ilustres del Sur, Thomas Wolfe. Contiene también abundante material fotográfico, en microfilm, así como material propio de un museo. La biblioteca Wilson, de gran prestigio en todo el país, recibe constantemente donativos de colecciones privadas. Hace unos meses, por ejemplo, un ex alumno, que había vivido durante varias décadas en Latinoamérica y había acumulado una importante colección de manuscritos y primeras ediciones en torno a la conquista del continente por parte de los españoles, regaló su colección a la Wilson. El bibliotecario director de la sección de la bibliografía en lenguas romances, Bill Ilgen, está terminando el estudio y la descripción de este material, que se publicará inmediatamente. Esta biblioteca se llama Wilson en recuerdo del bibliotecario que en 1901 integró las colecciones privadas que contenía en la biblioteca de la universidad.

Pero hablar de los detalles técnicos de esta biblioteca no puede desdibujar los aspectos que la hacen verdaderamente especial, aspectos de orden más moral que material. Como estableció uno de los promotores de la universidad, el profesor y pedagogo Frank Porter Graham, uno de los objetivos de esta universidad, y por supuesto de su biblioteca, ha sido el de crear un clima de confianza y bienestar en su recinto que estimule la enseñanza y la investigación, así como el de imponer un gran respeto por las responsabilidades de la universidad. En un contexto económico y social en el que la enseñanza es un privilegio, en un país en que la relación entre la prosperidad personal y la formación es estrechísima, la universidad y sus bibliotecas son conscientes de su responsabilidad y de la importancia de su función, e intentan llevarlas a término con todo rigor. En cuanto al profesor visitante, la atención, el respeto y la ayuda que recibe estimulan y facilitan enormemente su trabajo.

A mi regreso a Barcelona, escribí unas líneas al director de la biblioteca para agradecerle la ayuda recibida durante los meses de mi estancia. Me ha contestado agradeciéndome mi carta, ofreciéndome los servicios de la biblioteca para el futuro, y haciéndome saber que la biblioteca acaba de recibir un nuevo donativo de un millón de dólares del propio Davies para la adquisición de nuevos libros. Empiezo a leer otra vez boletines a ver si consigo otra beca que me permita volver a trabajar unos meses en uno de los centros en los que seguramente mejor se trabaja en esta tierra.

University of Carolina at Chapel Hill
Walter Royal Davis Library
Fundada el 1795

Fons:

	3.600.000 volums,
	40.747 subscripcions a publicacions periòdiques
11.400.000	manuscrits
800	incunables
	1.700.000 documents governamentals
	56.700 partitures musicals
240.449	mapes
	3.000.000 microformes
	67.000 documents àudio-visuals
	70.000 documents sonors

Font: *Word Guide to libraries*. Munic,[etc.]:Saur, 1993

De *bibliothecis*

Documents històrics de la UAB

L'Arxiu Nacional de Catalunya ha lliurat a l'Arxiu General Administratiu i Històric de la nostra universitat el fons de l'antiga Associació de Pares d'Alumnes de la UAB. Aquesta associació va estar en funcionament des de l'any 1969 fins a l'any 1979. Primer, com a Associació de Pares d'Alumnes de la Facultat de Medicina, i des de l'any 1974 fins a la seva dissolució, com a Associació de Pares d'Alumnes de tota la UAB.

Segons els seus estatuts, la funció principal que tenia era establir una integració de la societat dins la institució universitària i fer una difusió de la universitat a la societat.

El lliurament d'aquesta documentació a la UAB s'emmarca dins del procés de recuperació, per part de l'Arxiu General Administratiu i Històric, de la documentació generada durant els vint-i-cinc anys de funcionament de la nostra universitat.

Incrementos dels pressupostos destinats a les biblioteques

Un acord de Junta de Govern del 19 de maig de 1994 va establir destinar 150 milions de pessetes de la partida d'inversions per a l'adquisició de fons bibliogràfics i documentals, distribuïts en tres anys. Els 50 milions per al 1994 ja han estat repartits seguint els criteris de distribució establerts per la Comissió d'Investigació i la Comissió General de Biblioteques.

També per acord de la Junta de Govern del dia 21 d'abril de 1994, es va acordar destinar, per a l'any 1994, 20 milions de pessetes per tal d'ampliar la partida del pressupost de funcionament per a l'adquisició centralitzada de revistes. Aquesta mesura està destinada a assumir part dels títols subscrits per la UAB i que actualment són amb càrrec a centres i departaments.

En la mateixa Junta de Govern es va acordar d'augmentar en 10 milions la quantitat que es destina centralitzadament al funcionament de les biblioteques. Amb aquest pressupost, les biblioteques podran afrontar bona part de les despeses ordinàries de funcionament, sense haver de dependre d'una manera total de les assignacions que els puguin fer els centres o els departaments, tot i que aquests han de continuar col·laborant econòmicament en el seu manteniment.

Nou edifici de la Biblioteca d'Humanitats

El mes de setembre de 1994 van començar les obres de construcció de la primera fase d'un nou edifici dedicat íntegrament a biblioteca. Aquest edifici, juntament amb els locals actuals de la Biblioteca de Lletres, permetrà la integració de tots els fons i els serveis corresponents a l'àrea d'Humanitats, que ara per ara estan distribuïts entre les biblioteques de Formació de Professorat d'EGB, Lletres i Traducció i Interpretació.

L'edifici estarà situat al campus de la UAB, paral·lel a la carretera de Cerdanyola, entre les facultats de Filosofia i Lletres i Psicologia i la de Ciències de l'Educació. Es preveu que en un futur proper també es construirà a la mateixa zona l'edifici de la Facultat de Traducció i d'Interpretació; tot plegat conformarà el Campus d'Humanitats de la Universitat Autònoma de Barcelona.

El projecte arquitectònic ha estat realitzat per l'estudi *Fabré & Torras, Darder, Arquitectes*, tenint en compte el programa elaborat pel Servei de Biblioteques de la UAB. El projecte global preveu la construcció de cinc plantes amb un total aproximat de nou mil metres quadrats. La capacitat prevista és de vuit-centes places de lectura i cinc-cents mil volums.

La primera fase consta de tres plantes amb un total de cinc mil metres quadrats de superfície útil, apta per a tres-centes setanta-sis places de lectura i dos-cents quaranta mil volums. L'acte de col·locació de la primera pedra va tenir lloc el 21 de setembre.



Bases de dades

ECHO

European Commission Host Organization

(Una oportunitat per familiaritzar-se a fer cerques en línia)

Cada vegada més, la situació econòmica d'un país depèn, en gran part, del domini de la informació que té.

En un final de segle en què la informació electrònica va en augment constant, s'han creat els serveis telemàtics que ens permeten escollir i obtenir d'una manera ràpida, entre l'allau d'informació de què som objecte, aquella que ens convé més. Ignorar o endarrerir l'ús d'aquests serveis pot representar d'aquí a ben poc perdre el tren de la informació.

Què és l'ECHO?

És un servei telemàtic de la Comissió Europea creat el 1980 amb l'objectiu d'estimular, donar suport i contribuir activament a la utilització, a Europa, de la informació via telemàtica.

ECHO és inclòs a la DGXIII/B (Direcció General per a Telecomunicacions i Indústries de la Informació i Innovació) que s'ocupa, entre altres coses, del desenvolupament del mercat europeu dels serveis informatius.

Quina informació ens proporciona?

ECHO és una organització NO comercial. Podem, per tant, disposar de tota la informació que ofereix d'una manera totalment gratuïta¹. Proporciona accés a una vintena de bases de dades patrocinades per la Comissió de la Comunitat Europea que no són disponibles en cap altre servei en línia. Aquestes bases de dades, d'interès europeu i en alguns casos poliglotes, es poden agrupar en quatre grans blocs:

1. Bases de dades de suport a l'usuari

Consisteixen fonamentalment en catàlegs de bases de dades, organismes, distribuïdors, productes i productors d'informació europeus.

2. Bases de dades d'investigació i desenvolupament

Contenen projectes i programes d'investigació i

desenvolupament. Dins d'aquest grup de bases de dades s'inclou el servei Cordis (tot i que en el menú principal es presenten com dues opcions diferenciades), que proporciona informació sobre totes les activitats comunitàries d'investigació i desenvolupament tecnològic.

3. Bases de dades d'indústries de la llengua

Es tracta, bàsicament, de diccionaris poliglotes en les diferents llengües de la comunitat.

4. Economia i indústria

Hi pertanyen les bases de dades que ocupen l'espai social i econòmic de la Comunitat Europea: concursos públics, jurisprudència i política de treball.

Com accedir-hi?

Tot i que l'accés a ECHO es pot fer per diferents vies:

- a) trucada directa utilitzant la línia telefònica normal;
- b) PSDN/IBERPAC/PAD (Xarxa especial de transmissió de dades, ex: X.25 o X.28);
- c) xarxa acadèmica d'investigadors (EUROPAnet);
- d) Internet,

L'opció Internet és, potser, la més senzilla. Només cal obrir una sessió al VAX i escriure: `telnet echo.lu`. Com a codi es pot emprar el codi públic `echo`. Això porta a un primer menú on se selecciona la llengua amb què es vol treballar i d'aquí, al menú principal, on apareixen els quatre grups de bases de

Com fer-se usuari d'ECHO?

Fer-se usuari d'ECHO o demanar informació sobre els seus serveis és facilíssim i no costa ni cinc cèntims. Tan sols cal:

- trucar al telèfon +352-34981223, on podem demanar que ens atenguin en castellà;
- enviar un fax al +352-34981234;
- sol·licitar-ho per correu ordinari a:

ECHO

Airport Center - 5, rue Höhenhof
1736 Senningerberg
LUXEMBURG

o bé,

- utilitzar l'opció Missatgeria electrònica que apareix en el menú principal

dades de l'apartat anterior, una opció de missatgeria electrònica, una sobre informació de projectes innovadors que porta a terme ECHO, i una sobre informació general.

Selecció d'un grup de bases de dades s'arriba a un menú amb totes les bases de dades, i per a cada base de dades hi ha l'opció de demanar informació, treballar amb la versió CCL², i per a moltes hi ha, a més a més, l'opció de treballar amb la versió menú, que permet que qualsevol usuari, sense cap coneixement sobre llenguatges d'interrogació, pugui consultar la base de dades.

Carme Besson

¹A excepció de la base de dades TED (Tenders Electronic Daily).

²CCL: Llenguatge d'interrogació de les bases de dades emprat per ECHO.

Cordis Community R+D Information Service

Cordis és una base de dades sorgida dintre del programa VALUE de les Comunitats Europees. Va ser creada amb la finalitat de fer una difusió i explotació adequades dels resultats obtinguts dels programes comunitaris d'investigació i desenvolupament.

Aquest servei d'informació és disponible des del desembre del 1990, però s'hi poden trobar dades sobre activitats d'I+D a partir del 1986.

La informació de Cordis està estructurada en les nou bases de dades següents:

RTD-Acronyms. Constitueix una mena de glossari d'acrònims i d'abreviatures rellevants de les activitats comunitàries d'I+D. Poden referir-se a programes, projectes, organitzacions, bases de dades, etc.

RTD-COMDocuments. Informació sobre documents COM i SEC. Es tracta d'una selecció de comunicacions de la Comissió al Consell i al Parlament Europeu sobre activitats d'I+D. Si hi ha diverses versions d'un document apareixen a la base de dades com a documents separats, cadascun amb un número de referència propi; apareixen referències creuades entre documents relacionats: diverses versions, etc. A més de la informació bibliogràfica necessària per identificar i localitzar els documents (títol, número de referència, data, indicació de l'estatus d'un document, matèria, etc.), se'n dona un resum.

RTD-News. Ofereix anuncis i informació actualitzada generada pels serveis de la Comissió relacionats amb activitats d'I+D. Cada notícia inclou referències al document d'on ha estat recollida, adreça de contacte, dates i localitzacions dels esdeveniments, dates límits de les convocatòries, etc. Els registres d'aquesta base tenen assignada una data de vigència, de manera que es pot fer una cerca retrospectiva entre tots els documents, o bé limitar-la als que encara són vigents.

RTD-Partners. El seu propòsit és servir com a catalitzador d'iniciatives d'I+D que poden anar des de propostes conjuntes fins a l'explotació comercial dels resultats de la investigació. La informació que es dona inclou un perfil de l'entitat que busca col·laboradors, detalls sobre els col·laboradors necessaris, tipus de col·laboració requerida, i dades de contacte.

RTD-Programmes. El terme «programa» designa aquí tot tipus d'iniciatives i accions sota les quals es duen a terme projectes o activitats comunitàries, normalment per mitjà de contractes amb organismes externs. Aquesta base de dades és fonamental dintre del conjunt Cordis, ja que representa un punt de referència per mitjà del qual es pot trobar informació relacionada amb la resta de bases.

RTD-Projects. Informació sobre activitats concretes, contractes i estudis sobre els programes finançats totalment o parcialment pel pressupost de les Comunitats Europees. Aquests projectes s'implementen generalment per mitjà de contractes entre la Comissió i organitzacions comercials, instituts de recerca, universitats i altres entitats.

RTD-Publications. Conté referències bibliogràfiques i resums de publicacions, documents i informes emanats dels programes d'I+D finançats per les Comunitats. Inclou també referències a documents científics i tècnics publicats per la Comissió, però no necessàriament relacionats amb els seus programes d'I+D. Si l'accés a aquesta base de dades es fa en línia a través del distribuïdor ECHO, es pot demanar, al mateix temps que es fa la cerca, el text complet dels documents que hi apareixen citats, el qual ens serà tramès per correu.

RTD-Results. Informació sobre resultats i prototips resultants dels projectes d'I+D.

RTD-Infopoints. Encara no disponible. Donarà informació sobre entitats dels estats membres de les Comunitats Europees que ofereixen ajut, en l'àmbit nacional o regional, en relació amb activitats d'I+D.

Les bases de dades anteriors estan interconnectades, de manera que des de qualsevol registre es poden buscar tots els altres que hi estiguin relacionats. Els resultats d'una cerca d'aquest tipus depenen de la base de dades des de la qual s'estableixi la connexió: per exemple, RTD-Acronyms remet únicament a RTD-Programmes; en canvi, RTD-Partners pot establir connexions amb RTD-Programmes, RTD-Projects i RTD-Results.

Pilar Ginés

A tota aquesta informació s'hi pot accedir de maneres molt diverses:

- mitjançant una connexió en línia al *host* ECHO
- per videotext
- en CD-ROM (disponible a la Unitat de Teledocumentació de la Biblioteca de Ciències Socials)

N

otum sic cunctis

— D'on véns tan content?
 — De la biblioteca.
 — I de la biblioteca en tornes tan alegre?
 — És que hi he fet un descobriment que em va de primera, tu. Saps que la gent de clàssiques han comprat la *Patrologia Llatina*?
 — Però que no la tenien, ja? Em penso que és a la Biblioteca General, allà dalt al Rectorat.
 — Certament. Però el que han comprat no és pas la versió en paper, sinó la que és en suport òptic. Un CD-ROM, vaja, i t'asseguro que és una meravella.
 — Doncs, què vols que et digui, no hi acabo de veure el què, a comprar una cosa que ja tenim. A més, si vols que et sigui franc, jo m'estimo més els textos en paper. Les pantalles d'ordinador més aviat em fan rodar el cap, les trobo incòmodes i esquerpes i tinc entès que perjudiquen seriosament la vista.
 — Home, per llegir a mi també m'agrada més el llibre tradicional. Però hauràs d'estar d'acord amb mi que per treballar els ordinadors no tenen rival.
 — Sí, és clar. Consulta als catàlegs, a les bases

de dades, als processadors de textos... Però ja em diràs de què et serveix tenir la patrologia en CD-ROM si ja la tens en paper.

— Doncs mira, tenir-la en compacte t'obre unes possibilitats de treball impensables en format llibre.

— Ah sí? Quines?, si es pot saber.

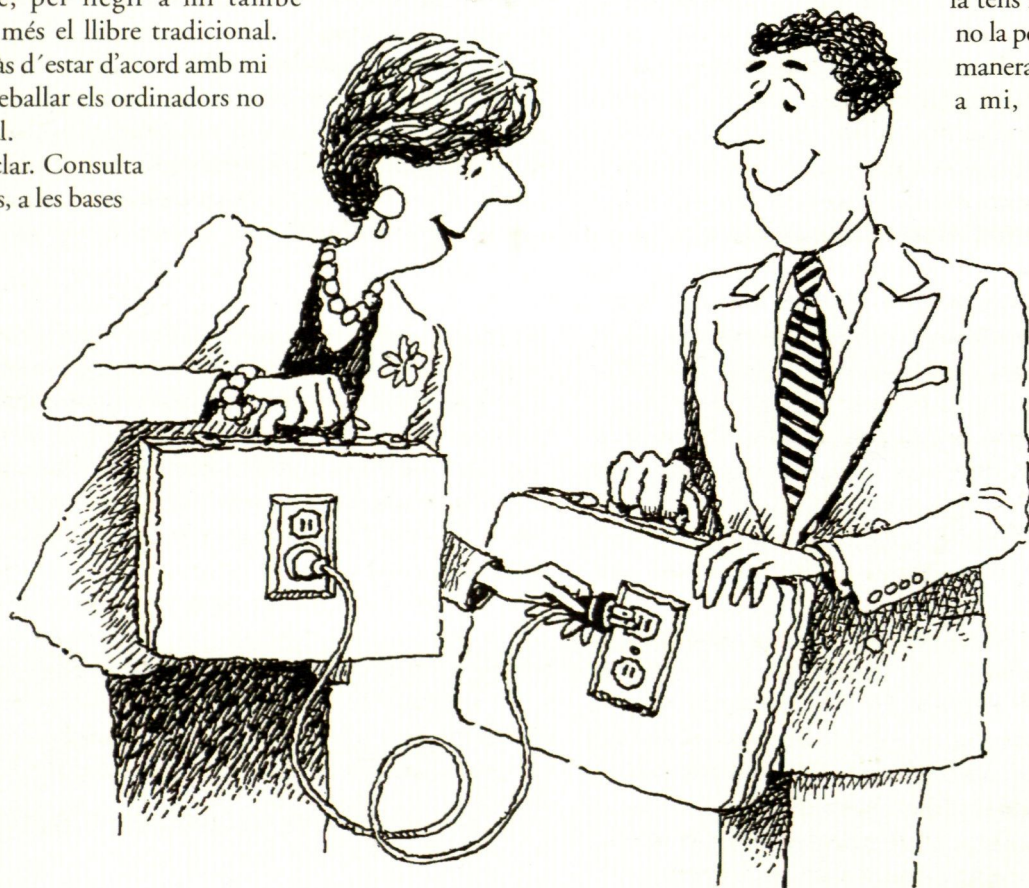
— Com localitzaries una determinada citació sense conèixer ni l'autor ni el títol de l'obra?

— Impossible.

— En paper sí. Bé, impossible potser no. També podries dedicar la resta de la teva vida a llegir-te tots els totxos de la patrologia. Amb una mica de sort, potser al cap d'uns anys la trobaries. Segons la llei de Murphy, però, el més probable és que, en el cas que la trobessis, ho faries a la darrera plana de la darrera obra del darrer autor. En canvi, usant el *software* de recuperació que porta el mateix CD, la localització és qüestió de segons.

— Sí, però ja hi som! S'ha de saber usar el programa. I, per l'experiència que en tinc, la cosa sol ser bastant complicada, i, quan finalment, després de passar-te una bona estona trencant-te el cap amb les ordres i instruccions, passant, com un desesperat, plana amunt i avall dels manuals d'ús, amb la paciència esgotada i els nervis literalment recremats, arribes a entendre't amb l'ordinador, aleshores o bé triga una eternitat a donar-te la resposta, i ja penses que l'has vessada, o bé quan

la tens no et val per a res o no la pots enregistrar de cap manera. Total, almenys per a mi, això de les noves



tecnologies només són una font de maldecaps i de problemes infinits que el que fan és fer-te perdre el temps de tal manera que al final ja no saps ni per què la vols aquella informació. Fet i fet, la majoria de les vegades val més fer servir els mètodes tradicionals. Potser són més lents, però neurològicament més salubres.

— No et negaré que això passa, però no en aquest cas. Mira, aquesta gent han treballat fi.

— Quina gent?

— Els de Brepols. És la casa editora. Ha aplicat un *software* de recuperació realment eficaç i senzillíssim. Escolta, la cosa és molt simple de fer anar. Per començar, sàpigues que pots recuperar els textos per autor, per títol, per època, per la clau de la patrologia, per forma o per un terme qualsevol. Cadascuna d'aquestes possibilitats és un camp de la base de dades. Dintre de cada camp pots introduir-hi el terme que desitgis amb l'avantatge que pots utilitzar crosses.

— Què vols dir crosses?

— Sí, home, allò que en castellà en diem «comodins». No he trobat cap terme equivalent que em faci el pes i he decidit dir-ne així. Són aquells signes d'asterisc i d'interrogant que et permeten la cerca de termes, algunes lletres dels quals no coneixes o tens dubtes sobre la seva grafia. Per exemple, si en català cerquessis «exhaustiu», però no sabessis si va amb *h* intercalada o no, aleshores utilitzaries les crosses, l'asterisc en el supòsit de *n* caràcters, i l'interrogant en el supòsit d'un determinat nombre de caràcters. Les crosses són una eina molt útil, sobretot en llatí. Escrivint només el prefix de «casa», et recuperaria tots els termes amb el mateix prefix. O a l'inrevés. Però no s'acaben aquí les possibilitats. Dintre d'un mateix camp també pots utilitzar els operadors booleans, de manera que et trobi els textos que compleixin una determinada condició. A més, pots utilitzar la combinació dels diferents camps d'autor, títol, època, etc. Per exemple, podries fer una cerca que fos que el nom de l'autor comencés per «Isit*», que en el títol hi hagués la cadena de caràcters «*thimo*», i la forma «suae» en el text. Això de la forma és molt interessant, perquè, com ja saps, la grafia dels mateixos termes és extremament variable. «Suae» pot aparèixer també com «suaue». Si cerques el terme en el camp de forma, el sistema et cercarà el terme en totes les seves grafies possibles. En definitiva, que pots cercar qualsevol terme, en qualsevol forma, completa o incompleta, utilitzant els operadors booleans dintre del mateix camp i combinar els camps que vulguis. A més a més, el sistema disposa d'un complet índex d'obres, autors i termes, que pots consultar per paraula clau o per entrada normalitzada.

— Déu n'hi do, el discurs que m'has clavat. Pel que expliques, això és la panacea. Però, tarda molt a presentar els resultats?

— Depèn del grau de complexitat. La cerca en totes les obres d'una paraula, per exemple, tarda dos segons.

— Impressionant. Però, ja que sembla que t'ho coneixes tan bé, com es presenten els resultats. És a dir, veus el tros de text,

o només et diu que tal terme és en tal obra.

— Per defecte et presenta per pantalla l'autor, el títol de l'obra, la clau o signatura de la patrologia en paper, el capítol i el paràgraf i l'oració completa on apareix el que has cercat. Hi ha la possibilitat de seleccionar una determinada oració per tal que et presenti el text complet de l'obra. Què més vols?

— I un cop ho veus, com ho fas per emportar-t'ho?

— Tens la possibilitat d'enregistrar els resultats de la cerca en un disquet o bé d'imprimir-los.

— Però si ho enregistres en disquet després et cal Déu i ajuda per recuperar el fitxer en el teu processador de textos.

— I ca! Els fitxers els pots enregistrar en el format que més et convingui i donar-los el nom que vulguis. El format per defecte és ASCII, de manera que no pots tenir problemes.

— Sembla que és una bona eina. Però se m'acut una altra cosa. És possible enregistrar una obra determinada, sencera, en un disquet, i emportarte-la?

— Ei, company! Això sí que no.

— I per què no?

— Perquè si vols fer això has de consultar la versió en paper editada per la mateixa casa. La filosofia d'aquesta mena de productes és que el que posem a la teva disposició no és una obra bibliogràfica sinó una eina que et permet fer tot allò que no podries fer si només tinguessis la versió en paper. Si només vols llegir has d'anar al paper.

— Sembla lògic, des d'un punt de vista comercial, és clar.

— La pela és la pela.

— Ja ho pots ben dir. Però, això et volia demanar, en aquest CD hi ha tota la patrologia, però els textos són gaire fiables?

— La fiabilitat absoluta és impossible. Però, si tenim en compte que els pares de la criatura són els de la Universitas Catholica Lovaniensis, hi ha garanties. A més, no solament hi ha la patrologia llatina de Migne, hi ha més coses.

— Què vols dir que hi ha més coses?

— Doncs que en el CD hi ha les dues sèries del *Corpus Christianorum*, és a dir, la *Series Latina* i la *Continuatio Mediaevalis*, el *Corpus Scriptorum Ecclesiasticorum Latinorum*, la *Patrologia Llatina* pròpiament dita i altres obres i textos que no apareixen en cap d'aquestes obres.

— Em sembla que hi hauré de fer una ullada. On es pot consultar aquesta meravella?

— A la Unitat de Teledocumentació de la Biblioteca de Lletres. És al Dipòsit, baixant les escales de cargol a mà dreta. L'horari és de deu a dues al matí, i de dos quarts de quatre a dos quarts de cinc a la tarda. Jo et recomano, però, que abans d'anar-hi truquis per reservar hora al telèfon 581 21 84.

— Em sembla que em cal posar al dia amb tot això dels ordinadors i els CD-ROM. *Times are changing*.

— Com diuen els de REM: «*Is the end of the World as we know it*».

Internet i la psicologia

Un dels problemes principals amb el qual s'enfronta actualment gran part dels usuaris de les nostres universitats és la manca d'informació sobre la informació que necessiten i que no els permet portar a terme adientment la seva activitat.

Qui hagués pogut imaginar fa uns anys que avui dia ens podríem subscriure a revistes electròniques, participar en debats, localitzar documents en altres biblioteques, accedir a bases de dades públiques i gratuïtes o d'accés restringit, i aconseguir un gran volum d'informació sense moure'ns del davant del nostre ordinador? Una de les opcions per resoldre el temps inversemblant que s'emprava per recollir dades bibliogràfiques per a un determinat treball d'investigació és viatjar per la xarxa de xarxes Internet.

Com accedir, però, als ordinadors remots d'Internet? L'obtenció d'informació per aquesta via és molt senzilla, ja que Internet ha tingut en compte tant els usuaris experts com els novells en el món cibernètic. Només cal conèixer l'adreça de l'ordinador en concret o utilitzar un dels serveis d'informació integrats a Internet.

En el primer cas, podem utilitzar el programa d'aplicació Telnet. El protocol Telnet permet connectar amb la màquina

remota sempre que indiquem l'adreça numèrica, que consta de quatre grups d'un màxim de tres dígits separats per punts, o el nom associat referit al nom de la institució i la sigla del país o el tipus d'institució. Per exemple, des d'una sessió oberta de VAX, connectaríem amb la comanda Telnet seguida de l'adreça.

Per tenir coneixement de les adreces dels ordinadors remots accessibles, hi ha diversos directoris que contenen aquesta informació, si bé no són exhaustius; la majoria d'aquests directoris es pot recuperar mitjançant la transferència de fitxers.

I com començar el viatge si no tenim cap adreça? Libs i Gopher són programes d'accés a la xarxa Internet, i a l'ensems són sistemes d'informació que la presenten amb una estructura jeràrquica de menús que faciliten l'accés a l'opció desitjada. Des d'una sessió de VAX s'estableix connexió escrivint SETUP LIBS o SETUP GOPHER en el primer *prompt* \$, i LIBS o GOPHER en el segon *prompt* \$, segons el sistema que es vulgui consultar.

A tall d'exemple, l'usuari interessat en l'àrea de psicologia podria consultar —a banda de les bases de dades en CD-ROM, com Psyclit, Psyndex i LLBA— catàlegs públics de biblioteques estrangeres (OPAC) i revistes electròniques, participar en conferències electròniques, aconseguir *software* de psicologia, i fins i tot pot estar assabentat de beques d'estudi i de recerca.

Referent als OPAC existents, podem trobar informació, per exemple, a *UNT's Accessing Online Bibliographic Databases*, de Billy Barron, que es pot obtenir via anonymous FTP (VAXB.ACS.UNT.EDU), *Catàlegs de biblioteques accesibles en línea*, publicat pel CSIC l'any 1994, i *Search Sheets for OPACs on the Internet: a selective guide to US OPACs utilizing VT100 emulation*, de M.K. Henry, L. Keenan i M. Reagan, publicat per Meckler; pel que fa a l'àrea de psicologia, publicacions com la *Guide to Graduate Study in Psychology*, de l'American Association of Psychology, i fins i tot les llistes de programes de l'APA que es publiquen a l'*American Psychologist* ens poden donar a conèixer els OPAC que hi ha actualment. Alguns, sense oblidar-nos de la modalitat d'accedir-hi per Gopher, són el de la University of British Columbia, que permet consultar *PsycInfo* (TELNET LIBRARY.UBC.CA), la Facultat de Psicologia de la Vrije Universiteit Amsterdam (TELNET UBVCAT.VU.NL), la University of Illinois, Psychology Department (TELNET GARCON.CSO.UIUC.EDU; login: LCS), la Library of Congress (TELNET DRA.COM), la Cambridge University (TELNET SUN.NSFAC.UK; login:janet; hostname: UK.AC. CAMBRIDGE.UNIVERSITY-LIBRARY), la National Library of Medicine (TELNET LOCATOR.NLM.NIH.GOV; login: LOCATOR), i la Universidad Autónoma de Madrid (TELNET OLMO.BIBCEN.UAM.ES; login: BIBLIOTECA).

La consulta del *Directory of Electronic Journals, Newsletters and Academic Discussion Lists*, compilat per M. Strangelove i



D. Kovacs i publicat per l'Association of Research Libraries el 1992, pot ser de molta utilitat a l'hora de conèixer algunes característiques i adreces de butlletins, noticiaris, revistes i conferències electròniques. Una part, el *Directory of Electronic Journals and Newsletters*, es pot obtenir enviant el missatge SEND EJOURNL1 SOURCES i SEND EJOURNL2 SOURCES a l'adreça CONSERVE@VM.ECS.RPI.EDU; el *Directory of Scholarly Electronic Conferences*, que fa referència a les *Academic Discussion Lists*, es troba en anonymous FTP (KSUVXA.KENT.EDU).

Darrerament, al directori PUB/HMATRIX de l'adreça FTP2.CC.UKANS.EDU s'ha incorporat una versió més actualitzada sobre fonts d'informació de psicologia, però si veritablement necessiteu dades completes d'aquesta matèria no dubteu a posar-vos en contacte amb Paul Fehrman, bibliotecari de la Kent State University (PFEHRMAN@KENTVM.KENT.EDU).

La forma de subscriure's a una revista electrònica o a un grup de discussió no té més complicació que enviar per mail el missatge SUBSCRIBE, nom de la revista, i nom i cognom de qui vol subscriure's a l'adreça corresponent d'Internet, com per exemple: SUB PSYC ROSA FEDI al LISTSERV@PUCC.PRINCENTON.EDU, per a la revista *Psychology*, o SUBSCRIBE LISTNAME, nom i cognom i institució de qui vol formar part d'una conferència a la respectiva adreça d'Internet, com per exemple: LISTSERV@ASUVM.

INRE.ASU.EDU, per al tema de trastorns emocionals i de comportament infantil o LISTSERV@UGA.CC.UGA.EDU, per a l'àrea de la psicologia industrial.

Si es vol tenir informació sobre beques, ajuts i fundacions, cal subscriure's a APASD-L (LISTSERV@VTVM1.CC.VT.EDU) o fer un TELNET a INFO.ACS.UNC.EDU (login: INFO), i teclejar PSYCHOLOGY dins l'opció RESEARCH de l'índex GRANTS AND FUNDING.

També podem trobar informació sobre programes informàtics per a la recerca i la docència dins del camp de la psicologia. A tall d'exemple, si ens subscribim a la conferència electrònica PSYCH-EXPTS (MAILBASE@MAILBASE.AC.UK; missatge: joint psych-expts nom i cognom de l'interessat), podrem tenir informació sobre paquets de generadors experimentals, o si ho fem a MACPSYCH contactant amb el moderador Chuck Huff (HUFF@STOLAF.EDU), podrem debatre i rebre informació sobre l'ús de Macintosh en la docència i recerca de la psicologia.

Sens dubte, la xarxa Internet possibilita que des de qualsevol ordinador personal es pugui accedir en pocs segons a una extensa base de dades mundial, però, justament a causa de la seva magnitud, l'usuari acostuma a desconèixer la informació disponible i les eines per accedir-hi. L'única manera d'endinsar-s'hi és... viatjant per Internet.

Rosa Fedi

La prestatgeria

La biblioteca ideal

Barcelona: Planeta, 1993. 592 p. ISBN 84-08-01044-1

Aquest llibre no és la traducció de *La bibliothèque idéale* que Fabià Pla va comentar en aquestes pàgines fa tres anys. Un canvi de títol per part de l'editor estalviaria al lector els dubtes sobre el seu origen. L'ànim és el mateix: fer el tresor de llibres, una selecció i un comentari d'obres de la literatura i el pensament, que constitueix la millor de les biblioteques possibles de la cultura occidental. En total, mil sis-cents títols escollits per quaranta experts. Amb la mitjana d'un llibre a la setmana, en poc

més de set anys haurem llegit els quatre-cents títols més importants d'aquesta collita.

Kirsten (Lee Remick a *Days of wine and roses*) s'instrueix llegint per ordre alfabètic la col·lecció de grans autors de la literatura que li va regalar el seu pare. De grat li donaria aquesta biblioteca. Les dues són ideals; una és la col·lecció perfecta a la qual tot lector hauria d'aspirar, i l'altra és l'encarnació del lector ideal que realitza un desapassionat recorregut de lectura.

Tot ideal és una construcció que pot servir a tothom i no satisfer a ningú. S'estableix com un apropament normatiu on la suposada objectivitat esclareix la rica penombra subjectiva. Més que el valor de la figura ideal aconseguida, ens interessa trobar els arguments que basteixen el museu imaginari. Aquells són l'armadura diferencial de totes les biblioteques ideals. Aquells són els que

trobem a faltar en aquesta obra perquè no resten explicitats en les curtes introduccions als diferents capítols. Sense argumentació quant a la naturalesa de l'objecte literari o a l'experiència estètica, aquesta biblioteca és un cabàs on trobem la definició pel definit. Però l'objectiu d'aquesta obra no és fer-se preguntes sinó mostrar una resposta: literatura és el que tenim aquí, i la qualitat d'una obra es defineix pel judici de valor implícit en la seva inclusió a la biblioteca.

El lector ideal és també una mera construcció. La lectora Kirsten no comparteix amb altres lectors el gust d'agafar dreces, d'arriscar-se dins el misteri o d'obrir portes a un possible roserar. El seu és un món ampli però sense el fil de l'argumentació que la portaria cap a l'exclòs, a l'ideal, allà on resideix la resta, l'etcètera de contingut infinit i declarat contingent. En l'ideal públic i volgut objectiu ens deceben

absències que ocupen un lloc privilegiat al nostre museu imaginari ple d'objectes fruit de la curiositat i la voluntat privades. Acarats els diferents ideals descobrim curioses coincidències i la felicitat i estimulant diversitat.

La biblioteca ideal, com totes les biblioteques ideals públiques que apareguin, ens serveix d'eina de referència per avaluar el fons d'una biblioteca pública. Amb aquest catàleg podem, també, guarnir les prestatgeries privades d'objectes llibres amb la seguretat de satisfer el convidat més escarafallós. Dues utilitats que no accepten la invitació a la lectura. Sigui benvinguda aquesta guia que convida a ficar-nos dins els texts, a alliberar-nos dels límits del propi gust i donar nova vida a tantes paraules compartint amb els autors el plaer del joc fantàstic.

Ni Kirsten ni lectors bulfímics; el que necessitem és deixar-nos portar per íntimes associacions i oblidar la creença en l'existència de llibres fonamentals que hem de llegir com sigui; el que és fonamental pertany a allò que ens agrada i, a més, encara que ens ajudi a trobar el significat de la matèria grisa que enllaça els esdeveniments, i encara que la literatura, i en general l'art —com diu Luis Landero—, sigui una de les poques formes d'esperança que resten en aquest món, volem recordar que llegir no és obligatori.

Consultable a la Biblioteca de Lletres.

Juan Morer

Universitat Autònoma de Barcelona.
Servei de Documentació d'Història Local

Bibliografia sobre el Vallès Occidental (1700-1993)

Terrassa: Consell Comarcal del Vallès Occidental, 1994

L'abril passat va aparèixer una *Bibliografia sobre el Vallès Occidental (1700-1993)*, elaborada pel Servei de Documentació d'Història Local de Catalunya del Departament d'Història Moderna i

Contemporània, i editada pel Consell Comarcal del Vallès Occidental. Aquesta bibliografia és el primer producte sorgit de l'explotació de la Base de Dades Bibliogràfica d'Història Local que confecciona el mateix servei, i que avui ja inclou 35.000 referències.

El recull bibliogràfic aplega els estudis editats des del 1700 fins al 1993 sobre el Vallès Occidental i sobre cadascun dels municipis i de les entitats menors que l'integren. Els documents recollits han estat monografies, fullets, treballs inèdits, tesis i tesines, actes de jornades i de congressos, i també analítiques i separates de monografies i jornades. Per problemes d'espai, resten fora d'aquesta bibliografia altres documents, com també els articles de revista.

L'àmbit temàtic de la bibliografia inclou no sols les monografies locals i els treballs d'història, sinó també les diverses branques de les ciències socials.

Les referències estan ordenades segons tres criteris: per municipis, dins de cada localitat per capítols temàtics i, dins d'aquests, per ordre alfabètic d'autors. Així, ens trobem en primer lloc els llibres que parlen de la comarca sencera (o els que fan referència a més de dos municipis), seguits dels llibres de Sabadell i Terrassa; a continuació, la resta de localitats, per ordre alfabètic.

A més, per facilitar la consulta de la bibliografia, s'hi han inclòs dos tipus d'índexs: un d'autors i un altre de matèries. El segon inclou quatre conceptes bàsics: localitats menors d'un municipi, matèries tractades en els documents, noms de persones citades i, finalment, noms d'institucions i d'associacions.

La recollida de les referències bibliogràfiques s'ha realitzat a partir del buidatge dels fons de les biblioteques més importants de Catalunya i de les col·leccions locals de les biblioteques municipals o públiques de totes les localitats de la comarca.

La quantitat de documents referits al Vallès Occidental que s'aplega a la Base de Dades del Servei d'Història Local sobrepassava les limitacions d'espai

d'aquesta publicació (5.234 registres), per la qual cosa s'ha fet una selecció del material i només hi trobem transcrits a la bibliografia 3.786 citacions. La resta de referències són consultables al Servei de Documentació i, pròximament, n'aparèixerà una edició electrònica ampliada, també patrocinada pel Consell Comarcal.

Per acabar, hem d'assenyalar que aquest llibre pretén ser el primer, i no pas l'únic, número d'una col·lecció de bibliografies històriques, elaborades pel Servei de Documentació d'Història Local, o en col·laboració amb altres institucions i associacions de Catalunya.

Carmen García Lorés

Macrothesaurus para el procesamiento de la información relativa al desarrollo económico y social

París: OCDE, 1991, 4a ed.

Aquesta eina, que cal tenir en compte per a un tractament adequat de la documentació i la informació, ha rebut el suport d'una entitat intergovernamental en l'àmbit econòmic. Un fet que li atorga una vàlua de reconeixement mundial.

Les bases d'aquesta obra les va establir l'OCDE l'any 1969, quan va recollir les terminologies que utilitzaven l'OIT i la FAO, entre altres. L'any 1972 es va publicar la primera edició del *Macrothesaurus*, seguida l'any 1978 de la segona, i l'any 1985 de la tercera. Posteriorment, veient que hi havia una gran demanda per part dels usuaris del *Macrothesaurus*, els seus responsables van decidir publicar aquesta nova edició i mantenen el ferm propòsit de continuar fent un seguiment constant dels canvis i de posar a l'abast del públic les actualitzacions pertinents.

Temàticament, el seu ventall és ampli: cooperació internacional, relacions internacionals, drets humans, admi-

nistració pública, agricultura, medi ambient, biologia i salut, demografia, treball, etc.; quant a l'estructura, el volum presenta quatre parts diferenciades: un *thesaurus* alfabètic, un *thesaurus* per temes, una ordenació jeràrquica per cadenes senceres de termes, i un índex permutat dels termes que remet al *thesaurus* temàtic.

Es pot consultar a la Biblioteca de Ciències Socials.

Cristina Andreu
Jordi Albero

Eric Braun

The Internet directory

Nova York : Fawcett Columbine, 1994.
704 p.

ISBN 0-449-90898-4

No us ha fet la impressió, quan connecteu el vostre terminal de VAX a la xarxa Internet, que entreu en un univers de possibilitats i que us fa falta una carta de navegació? Doncs a la Biblioteca de Veterinària podeu trobar-la en forma de llibre, *The Internet directory*.

A la introducció hi trobareu una explicació breu del que és la xarxa Internet (de fet, una xarxa de xarxes d'ordinadors d'abast mundial) i els serveis que se'n poden obtenir i que agrupa en tres tipus: de comunicació (correu electrònic, llistes d'interès...), de connexió a ordinadors remots (Telnet), i d'accés a dades (FTP, Archie, Gopher, VERONICA, WAIS, WWW). També inclou «normes de conducta» (*netiquette*) que cal tenir en compte quan s'utilitzen aquests serveis.

El directori pròpiament dit consisteix en quinze llistes d'adreces electròniques que responen als diferents serveis indicats anteriorment. Cada llista té una introducció on s'explica breument el servei i el format de les entrades. Aquestes entrades estan ordenades alfabèticament pel nom propi del servei (per exemple, el nom d'una llista d'interès, com ara, CDROMLAN), i contenen, com a mínim, una adreça electrònica per accedir-

hi, i informació complementària (per exemple, *login* requerit).

Les llistes (amb el nombre d'entrades que inclouen) són:

- 1) 1.532 llistes d'interès (*mailing lists*)
- 2) 2.701 grups d'anuncis (*usenet newsgroups*)
- 3) 1.117 catàlegs públics de biblioteques accessibles en línia (OPAC) (inclou el de la Universitat Autònoma de Barcelona)
- 4) 23 servidors d'Archie (*Archie servers*). Archie és una aplicació que facilita la localització d'arxius d'ordinador FTP (File Transfer Protocol) a partir del seu nom
- 5) 121 arxius FTP anònims (*anonymous FTP archives*), o sigui, arxius d'ús públic que poden transferir-se
- 6) 328 servidors de Gopher (*gopher servers*), que, a més d'incorporar informació pròpia i sobre les institucions que els creen, poden facilitar l'accés als serveis d'Internet perquè estableixen connexions sense necessitat que l'usuari conegui les adreces apropiades, per mitjà de menús
- 7) 297 servidors WAIS (*Wide Area Information Servers*), que emmagatzemen la informació en grans bases de dades, o bé fan de «directoris de servidors» per localitzar on es pot trobar una informació¹. Aquesta informació pot ser de qualsevol tipus, per exemple, el nom d'una base de dades sobre un tema específic, una referència bibliogràfica concreta o una llista d'interès per consultar amb correu electrònic
- 8) 9 clients d'ús públic de WWW (*World Wide Web public clients*). El WWW o W3 és un sistema de recuperació d'informació basat en la tecnologia hipertext (l'accés a una determinada informació ens permet «navegar» per les referències

encreuades d'aquesta informació)²

- 9) 271 títols de publicacions periòdiques electròniques (*electronic serials*) sobre diferents matèries
- 10) 9 recursos d'obtenció de text electrònic (*electronic text resources*), inclòs el projecte Gutenberg, a partir del qual es pot consultar alguns textos en línia, com la *Biblia* i literatura clàssica
- 11) 27 llistes de recursos que poden obtenir-se en línia (*online resources lists*)
- 12) 95 proveïdors d'accés a Internet (*Internet access providers*)
- 13) 22 adreces electròniques de les xarxes connectades a Internet (*e-mail addressing for connected networks*)
- 14) 19 textos FYI (*For Your Information*), amb informació sobre Internet
- 15) 702 textos RFC (*Request For Comment*), que responen a consultes fetes per usuaris novells d'Internet

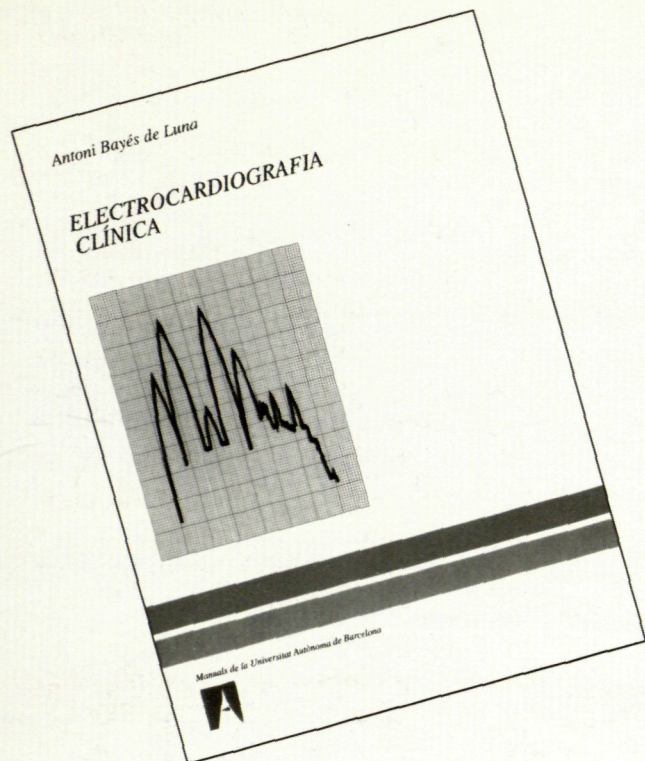
Cal tenir en compte que Internet ofereix encara més possibilitats, i que les indicades al directori poden canviar amb molta freqüència.

L'únic que potser faria falta és una classificació per matèries de les llistes d'interès, per tal de poder consultar-les segons l'interès de cadascú. Malgrat tot, l'índex alfabètic al final del directori pot ajudar en aquest cas.

Irma Martorell

¹ Els termes «servidor» i «client» fan referència a la tecnologia client-servidor d'alguns programes informàtics, on el client és un usuari que adapta les possibilitats del seu PC, Mac o terminal per consultar l'ordinador servidor on es troba el programa principal i que normalment es troba en un centre de càlcul.

² Rodríguez i Gairín, Josep Manuel, *La xarxa Internet. Aplicacions en biblioteques i centres de documentació*. Item 13 (1993): p. 113-129.



Antoni Bayés de Luna **Electrocardiografia clínica**

Aquest volum és una nova obra important sobre electrocardiografia clínica, un compendi de tota la informació disponible actualment sobre aquest tema.

En deu capítols, l'autor descriu tot el que necessita el lector inexpert per aprendre els fonaments de la tècnica i, al mateix temps, ofereix informació valuosa al cardiòleg experimentat referent a l'EGC normal, com també al creixement de cavitats, els trastorns de conducció, la preexcitació, la isquèmia, la lesió, la necrosi i les arítmies. En el capítol final, es fa un repàs de totes les alteracions electrocardiogràfiques en diferents malalties del cor i en situacions especials.

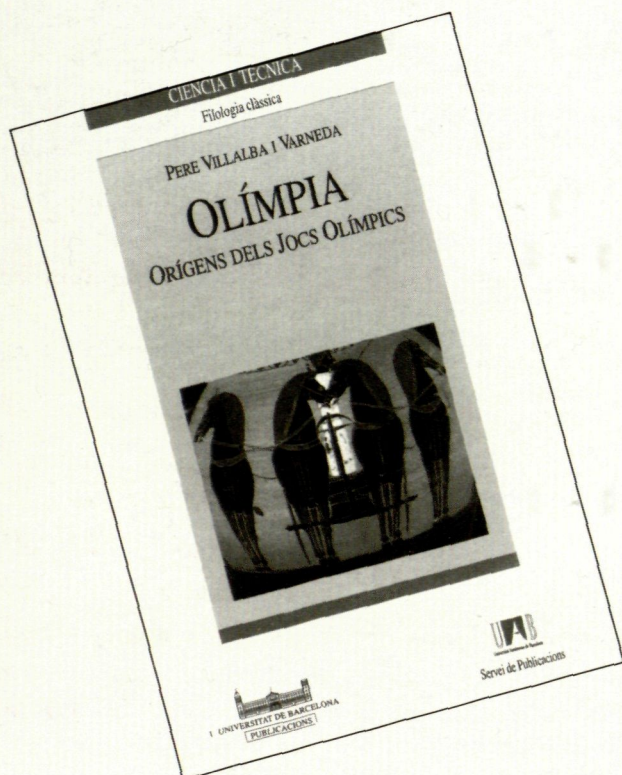
Tot i que el llibre tracta principalment sobre l'electrocardiografia de superfície, ofereix la informació essencial obtinguda d'altres tècniques electrocardiogràfiques, com la vectocardiografia, els tests, l'electrocardiografia de Holter i l'electrocardiografia intracavitària, per tal d'aprofundir el coneixement i la comprensió dels registres electrogràfics de superfície.

PVP: 4.800 PTA

Pere Villalba i Varneda

Olimpia

Orígens dels Jocs Olímpics



Aquest llibre sobre Olímpia recull les fonts literàries greco-latines de l'antiguitat clàssica. Olímpia, doncs, i els Jocs Olímpics desfilen sota la ploma de més de cent escriptors grecs i llatins. Tot aquest conjunt, organitzat en un bloc coherent i amb un fil conductor, representa una àmplia exposició molt vàlida tant per al públic interessat en el coneixement de l'antiguitat com per a l'especialista filòleg o historiador.

El primer capítol tracta dels principals temes d'una Olímpia com a símbol, com a ideal, per a tot un poble, ric en la seva diversitat, i joïós en la seva creativitat.

Una *Addenda* ofereix dos estudis sobre el fenomen d'Olímpia, en els quals s'aprofundeixen els seus orígens religiosos arrelats en els cultes mediterranis de la fertilitat. A més, Olímpia –segon capítol– hi és estudiada en la seva arqueologia i història, a través de l'anàlisi dels textos literaris en comparació amb els resultats arqueològics. El tercer capítol –el més extens– presta atenció exclusivament al desenvolupament dels Jocs Olímpics. Uns *Índexs* fan molt utilitzable l'embalum de dades recollides en aquest llibre.

Es tracta, doncs, d'un llibre de referència i de consulta sobre –i només– Olímpia, i no és, per tant, un estudi general sobre l'esport antic, si bé aquest recull de fonts literàries pot resultar un bon instrument de treball per als estudiosos dels temes esportius.

PVP: 6.500 PTA



Universitat Autònoma de Barcelona

Servei de Publicacions

Comandes:

Servei de Publicacions
Universitat Autònoma de Barcelona
Apartat postal, 20
08193 Bellaterra (Barcelona)
Tel.: 581 17 15
Fax: 581 20 00